

GLAÐINGARSTØÐ
Í FØROYUMSamskipti
við eldi

Robert Joensen í Klaksvík hevur á egnum forlag givið út bókina «Gláðingarstøð í Føroyum».

Í formælinum skrivur hövundurin, at sær gjørdist greitt umleið 1950, at onki yvirleit var um gláðingarstøðini í Føroyum. Hann fór tí undir at savna upplýsingar um hetta evnið og tær eru nú savnaðar í nýggju bókini.

Robert Joensen hevur havt ikki færri enn 119 heimildarfólk í øllum sýslum.

Í bókini hevur hann eisini brot úr aðrari bók, hann hevur skrivað «Forn føroysk boðsending». Tá hann skrivaði ta bókina, kannaði hann, hvussu tey í øðrum londum boru seg at, ta boðast skuldi við eldi og royki. Ein drúgvur bókmentalisti til hesa bókina er prentaður í «Gláðingarstøð í Føroyum».

Robert Joensen sigur, at hann hevur latið eina bók við serføroyskum tilfari til prentingar og kemur hon vørandi út um ársskiptið.

«Gláðingarstøð í Føroyum» er 86 síður og kostar, heft, 100 kr.

Eyðun
eina ferð
enn

Fríggjakvøldið var frumframføsla á Aarhus Teater.

Leikurin er "Titus Andronicus" eftir Shakespeare. Og leikstjóri er Eyðun Johannessen, sum aftur eina ferð hevur lagt eitt væla verk úr hondum í donskum leikhúsi.

Ummælarin hjá Det fri Aktuelt, Ebbe Grunwald, hevur bara rósandi orð um uppsetingina á Aarhus Teater. Yvirskriftin á ummælinum er stutt og greitt "Stærkt". Ebbe Grunwald skrivur millum annað, at leikstjórin hevur gjørt eina nýggja og árinmikla javnvág millum persónarnar í leikinum. Tað er sum um, arbeiðið at fáa út boðskapin í tekstinum eftir nágranna umhugsan ikki bara umfatar Titus, men er bytt millum allar leikararnar.

Ein annar føroyingur er eisini við í hesum leiki, sonur leikstjórans, Olaf. Hann fær skoðsmálið "formidabelt god" frá um-

mælaranum hjá Det fri Aktuelt. Hann skrivur millum annað:

"Olaf Johannessen og Peder Holm Johansen er formidabelt gode som Tamoras sønner. Som slamberter er de værre end de værste under den århusianske Festuge. De er lidenrligheden og nederdrægtigheden i sjette potens, og de præsterer det sublime i en præcist koreograferet jagt på Titus' datter, Lavinia".

Poul Borum hevur umsett leikritið og Eyðun Johannessen og Janicke Branth hava lagað tað til uppsetingina á Aarhus Teater.

hd

Marcus Andronicus (Søren Elung Jensen) og Lavinia (Pia Henningsen) i Shakespeare leikinum. Eyðun Johannessen hevur sett upp í Århus.

Bersøgin filmur um
kapitalismu

Rinur heimlig politisk tokutala um stuðulsskipanir, uttanlandsskuld og krepputiðir ikki við meira, so er at fara í Sjonleikarhúsið sunnudagin kl. 15.00, tí ta fer Filmsfelagið at sýna bersognan pólskan film um kapitalismu eftir Andrzej Wajda, »Fyrjättada landið«.

Pólski meistarin leggur ikki fingrarnar imillum, tá ið hann malar hesa heildarmynd av byrjan kapitalismunar. Filmurin er bygdur á skaldsøgu hjá nobelvinnaranum Wladyslaw Reymont, um ta ið industrialisman kom til Lodz um aldarskiptið.

Kapitalisma er sum sjúka, ið etur fólk upp innanfrá, ikki bert tey eyðrændu, men øll. Soleiðis heldur Wajda, og hann er eirindarleysur, tá ið hann í ógvusligum ironiskum myndum letur peningaliga girnd og lasafarnar moral bresta saman.

Dansurin um gullkalvin drepur alt tað, sum rætt og gott er. Hugsanum, kenslum, øllum stýra pengarnir. Leysatiðindi um kurstap og tollhækkingar hava við sær, at bæði líklygi og sjónleikarframsøslur enda í hurlivasa.

Uttarlaga í teirri stóru persónsmyndini eru fólk eins og karikaturar. Endamálið er at visa, hvussu samfelagsskipanin avskeplar og tekur burtur livsmøguleikarnar. Wajda er dapurskygður, og nakra gongda leið visir hann ikki á. Verksmiðjueigarin hevur neyðtikið

dóttir arbeiðsmannin, og tá ið teir báðir fara til hendurs í maskinhøllini, falla báðir í grøvina, og koma fyrri tað stóra svinghjólið. Fyrjättada landið er tað, sum mist er. Nakar rættuligur høvuðspersónur er ikki í filminum, men triggir vinmenn, sum ætla at spinna gull, bera høvudsøguna.

Nuansur eru, hóast Wajda er ógvusligur og dapurskygður, og væl dugir hann at klökka og hugtaka áskoðaran. Filmurin er myndaliga vakur. Hann er gjørdur í 1975, og fekk 1. virðisløn í Moskva sama árið.

Filmurin varar 168 minuttir.

